

EMPOWER – Έρευνα

Χαρτογραφώντας την αφετηρία: Τι συμβαίνει πραγματικά με την ισότητα των φύλων στις ΤΠΕ;

Αγαπητοί συνάδελφοι και ενδιαφερόμενοι φορείς,

Με την ολοκλήρωση του πρώτου έτους του έργου **EMPOWER**, είμαστε στην ευχάριστη θέση να μοιραστούμε την πρόοδό μας στην προσπάθεια γεφύρωσης του έμφυλου χάσματος στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), μέσα από την επιμόρφωση εκπαιδευτικών και τη συμμετοχή εμπνευσμένων προτύπων (role models).

Έρευνα και τεκμηρίωση

Για να δημιουργήσουμε μια ισχυρή βάση για αποτελεσματικές παρεμβάσεις, ολοκληρώσαμε μια σειρά από σημαντικά ερευνητικά ορόσημα:

- **Συλλογή δεδομένων μεγάλης κλίμακας:** Συγκεντρώθηκαν **633 απαντήσεις εκπαιδευτικών** από τις χώρες των εταίρων, με στόχο τον εντοπισμό των βασικών εμποδίων στην ισότιμη συμμετοχή στις ΤΠΕ.
- **Εξειδικευμένες μελέτες:** Πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση του οικοσυστήματος στη Γαλλία, καθώς και έρευνα σχετικά με τη σχέση μεταξύ εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης και ισότητας στην εκπαίδευση.
- **Επιστημονικές δημοσιεύσεις:** Δημοσιεύτηκε το **Πλαίσιο Mythoria** (μάθηση με ενίσχυση από την Τεχνητή Νοημοσύνη), ενώ βρίσκεται υπό προετοιμασία νέα δημοσίευση σχετικά με τα συνθετικά δεδομένα που παράγονται από Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα (LLMs) και τις προκαταλήψεις της Τεχνητής Νοημοσύνης.

Βασικό συμπέρασμα: Η επιτυχία εξαρτάται από την παροχή πρακτικής υποστήριξης στους εκπαιδευτικούς, την ενίσχυση της αυτοπεποίθησής τους και την αξιοποίηση αυθεντικών προτύπων.

Οι εταίροι εφάρμοσαν ένα κοινό πλαίσιο χαρτογράφησης βασισμένο σε έξι διαστάσεις:

(**A**) πολιτικές και θεσμικά πλαίσια, (**B**) θεσμικές δεσμεύσεις, (**C**) ενσωμάτωση στα προγράμματα σπουδών, (**D**) εκπαίδευση εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ΤΠΕ, (**E**) προκλήσεις και κενά, (**F**) καλές πρακτικές και συστάσεις.

Τα στοιχεία συλλέχθηκαν μέσω βιβλιογραφικής και τεκμηριωτικής έρευνας, ανάλυσης πολιτικών, αξιολόγησης προγραμμάτων σπουδών, καθώς και καταγραφής θεσμικών πρωτοβουλιών και καλών πρακτικών. Για τη σύγκριση των συστημάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, το περιεχόμενο σχετικά με το φύλο στα προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ/STEM ταξινομήθηκε ως **Υποχρεωτικό, Προαιρετικό ή Απόν.**

Σε όλες τις χώρες των εταίρων, η κοινοπραξία κατέγραψε:

- **54 προγράμματα σπουδών** (εκπαίδευσης εκπαιδευτικών ή σχετικά με τις ΤΠΕ)
- **57 θεσμικές πρωτοβουλίες** (συμπεριλαμβανομένων Σχεδίων Ισότητας των Φύλων και συναφών δράσεων)
- **30 καλές πρακτικές**

Συνολικά, αυτό αντιστοιχεί στην επίτευξη περίπου **93%** των ποσοτικών στόχων της χαρτογράφησης.

Βασικά ευρήματα

1. Ισχυρά θεσμικά πλαίσια, αλλά άνισος αντίκτυπος στην εκπαιδευτική πράξη.

Όλες οι χώρες παρουσιάζουν σημαντική ευθυγράμμιση με τις ευρωπαϊκές αρχές ισότητας σε επίπεδο νομοθεσίας και στρατηγικών. Ωστόσο, η εφαρμογή τους διαφέρει και συχνά αποδυναμώνεται στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική.

2. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί το βασικό σημείο συμφόρησης.

Η παιδαγωγική προσέγγιση με ευαισθησία ως προς το φύλο είναι συχνά προαιρετική, αποσπασματική ή βασίζεται σε μεμονωμένα έργα, ενώ η διδακτική των ΤΠΕ σπάνια ενσωματώνει συστηματικά την οπτική της ισότητας.

3. Η διάσταση του φύλου απουσιάζει σε μεγάλο βαθμό από την αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών ΤΠΕ.

Από τα **54 προγράμματα αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών (ΙΤΕ)** που αναλύθηκαν:

- περίπου **2%** περιλαμβάνουν υποχρεωτικό περιεχόμενο σχετικό με το φύλο,
- **31%** περιλαμβάνουν προαιρετικό περιεχόμενο,
- **67%** δεν περιλαμβάνουν αναγνωρίσιμο σχετικό περιεχόμενο.

4. Υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες, αλλά η παρακολούθηση επικεντρώνεται κυρίως στη συμμόρφωση.

Πολλά ιδρύματα διαθέτουν σχέδια και δράσεις, όμως η αξιολόγησή τους επικεντρώνεται κυρίως στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων και όχι σε μετρήσιμες αλλαγές, όπως η συμμετοχή, οι στάσεις, οι αλληλεπιδράσεις στην τάξη και τα μαθησιακά αποτελέσματα.

5. Η συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη παραμένει κυρίως προαιρετική και εξαρτάται από έργα.

Οι επιμορφώσεις σχετικά με την ισότητα στις ΤΠΕ είναι συνήθως προαιρετικές και βασίζονται σε εξωτερική χρηματοδότηση, γεγονός που περιορίζει την εμβέλειά τους και τη μακροχρόνια βιωσιμότητά τους.

Τι σημαίνουν αυτά για το EMPOWER

Το EMPOWER επιβεβαιώνει ένα κοινό ευρωπαϊκό μοτίβο: ισχυρές δεσμεύσεις σε επίπεδο πολιτικής, αλλά επίμονες προκλήσεις στην πράξη, ιδιαίτερα στην προετοιμασία των εκπαιδευτικών και στη διδασκαλία των ΤΠΕ.

Η χαρτογράφηση αυτή επιτρέπει πλέον τη μετάβαση από την έρευνα στην εφαρμογή, ενισχύοντας τις δεξιότητες των εκπαιδευτικών μέσω πρακτικής υποστήριξης και αναπτύσσοντας μηχανισμούς αξιολόγησης που επικεντρώνονται στα αποτελέσματα, ώστε η συμπεριληπτική διδασκαλία των ΤΠΕ να αποτελέσει καθιερωμένη πρακτική και όχι μεμονωμένη πρωτοβουλία.

Τον επόμενο χρόνο περνάμε από την έρευνα στην εφαρμογή:

- Πιλοτική εφαρμογή προγραμμάτων επιμόρφωσης εκπαιδευτικών για τη δημιουργία συμπεριληπτικών περιβαλλόντων μάθησης στις ΤΠΕ.
- Διεύρυνση της συμμετοχής προτύπων (role models), ώστε να αναδειχθούν διαφορετικές επαγγελματικές διαδρομές.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με φορείς χάραξης πολιτικής για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων.

Σας ευχαριστούμε θερμά για τη συνεχή σας δέσμευση στην προώθηση μιας πιο συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στις ΤΠΕ.

Με εκτίμηση,

Η ομάδα της κοινοπραξίας EMPOWER